

How do the political parties opposing the 2021 Agricultural Climate Deal formulate their discourse on the deal?

Final exam in Qualitative Methods

BSc. International Business and Politics

Copenhagen Business School

Group: 8

Characters: 33.477

Pages: 16

Date of submission: 30/11/2021

Supervisors: Ayca Uygur Wessel & Christian Hendriksen

Table of Contents

Introduction.....	2
Research question.....	2
Research Design.....	3
Sampling.....	3
Interviews.....	4
What is discourse?	5
Theoretical background of analysis	6
Preliminary analysis	6
<i>Alarmism</i>	<i>6</i>
<i>Us-versus-them</i>	<i>8</i>
<i>Attacking technology and the growth paradigm.....</i>	<i>9</i>
<i>Contextualizing the Discourse.....</i>	<i>10</i>
Evaluation of the study	12
Conclusion.....	14
Bibliography	15

Introduction

Climate change has become an increasingly important policy area over the last decade. In the Paris Agreement of 2015, Denmark, along with several other EU countries, has committed itself to a 40% reduction of greenhouse gas emissions by 2030 (European Commission, 2021). In 2019 this goal was further institutionalized in the Danish ‘climate law’, which made the Paris Agreement binding and set the goal at 70% in 2030 (Socialdemokratiet et al., 2021). Since then, there has been widespread political pressure to negotiate a deal to ensure that the Danish agricultural sector contributes to the fulfillment of the climate law. In February 2021, the Danish parliament initiated the negotiation of this deal and on the 4th of October 2021, it was finalized and signed by the Danish government along with nine other parties in Parliament (Regeringen et al., 2021). Only two parties in Parliament, Alternativet and De Frie Grønne, did not sign the Agricultural Climate Deal (ACD) and have publicly expressed their opposition towards the results of the deal. At the same time, other non-parliament parties have openly expressed their criticism and opposition with regards to the ambition of the deal (Kjersgaard, 2021). The purpose of this study is to investigate the discourses of the political parties who have openly opposed and criticized the ACD by conducting a critical discourse analysis. To contextualize the discourses identified in the analysis, we will investigate the broader sociopolitical context of these discourses.

Research question

In formulating our research question, we used the funnel technique, where we started with a general interest in climate change, which has become an increasingly important policy area. After that we narrowed it down to a more specific and very current issue, namely the ACD and the reactions to this deal among Danish political parties. We then followed the public debate to identify the different political positions on this topic and found it particularly interesting to analyze how the political parties opposing the deal formulate their discourse in this context. This process led us to the following research question:

How do the political parties opposing the 2021 Agricultural Climate Deal formulate their discourse on the deal?

This research question is exploratory because we seek to analyze and explore how the discourses are formulated and used to promote the criticism of the ACD.

Research Design

In order to facilitate our data collection and analysis we developed our research design. In doing so, we chose a single-case study, by which we took the aim of conducting an intensive examination of the political actors critical of the Danish ACD. Our research design will be interpretivist as we seek to use the case study to analyze the subjective meanings promoted by the actors belonging to this group. Because we are interested in actors who are likely to engage in subjective meaning creation, we chose to define our single-case as consisting of the four Danish political parties who have openly opposed the deal. Our case justification criteria is that this will constitute a typical case, because it will present us with actors who have opposed and criticized the deal and who are likely to share their opinions on our topic of analysis. The four political parties who have opposed the deal are Alternativet, De Frie Grønne, Veganerpartiet and Momentum. Alternativet and De Frie Grønne, both currently in parliament, did not sign the deal. Furthermore, Veganerpartiet and Momentum, two parties currently not in parliament, have publicly criticized the deal and called it unambitious (Kjersgaard, 2021; Regeringen et al., 2021). These four parties constitute our case. We will be taking a mainly inductive approach in our research, as we assume no hypothesis or theoretical preconception of what we might uncover in the discourse of these actors. However, in the contextualization of our critical discourse analysis we do introduce an existing framework developed by Scoones et. al. (2015) which adds a minor deductive element to our study.

Sampling

Our case was chosen through purposive sampling. More specifically, we applied criterion sampling in which the parties constituting our case all share the criteria that they have openly opposed and criticized the ACD.

Our research question refers to the political parties opposing the ACD and thereby serves as a guideline for the selection of units in our sampling (Bryman, 2012). The four parties collectively constitute a total of 4 mandates in the Danish parliament (Folketinget, 2021). For the quality of the study it would have been preferable to collect data from all four parties. For this reason, we contacted all four parties but only two parties agreed to participate in the study, and we were able to conduct interviews with Veganerpartiet and Alternativet. This provided the content used to analyze the discourse of the opposition to the ACD. Alternativet

has one mandate in the parliament and Veganerpartiet currently holds none. The first interviewee is Michael Monberg, political spokesperson, and co-founder of Veganerpartiet. He has an education from Copenhagen Business Academy in leadership and a working background in IT (Appendix 1). The second interviewee, Ditte Madvig, is a current candidate for the municipal elections for Alternativet as well as a former candidate for the parliament. She currently holds no leading position in the party. She is an entrepreneur and has a university degree in cultural communication and literature studies (Appendix 2).

Interviews

The opposing parties have been very active in the public discussion on the ACD. This has helped us to identify the potential units of analysis as part of our case. However, the debates, for instance in Debatten on DR2, have given little continuous airtime to the opposing parties, leaving this an insufficient data source to conduct critical discourse analysis on (Kjersgaard, 2021). Furthermore, as the ACD is still very new, few comprehensive written reactions have been produced. As a result, we found it necessary to gather our own data. Ideally, we would have conducted focus groups with the different parties, as it would have allowed for more naturally occurring data. It would furthermore have contributed to a higher degree of subjective meaning creation as it would also allow us, as researchers, to reduce our level of influence on the conversation and thus allow our units of analysis to focus on what they find most interesting and relevant (Bryman, 2012). However, we quickly realized that it was simply not possible due to general busyness and the local elections more specifically.

Alternatively, we chose to conduct qualitative interviews with an unstructured approach. The reasoning behind an unstructured approach is that having a conversation-like interview where the interviewees control the direction of the interviews gives more room for meaning construction. It provides room for detailed answers, which allows for a more in-depth critical discourse analysis where the latent content is particularly important (Bryman, 2012). As we conducted unstructured interviews, we did not have a very strict interview guide. However, we did prepare an opening question, namely: "*What do you think of the recent Agricultural Climate Deal?*". This is an open question that seeks to explore what our interviewees think about the ACD and allows them to focus on what they deem most important. We furthermore planned to follow up on the interviewees' answers by using follow-up and probing questions. In addition, we prepared for the interviews by reading the political party platforms of the

relevant parties and the relevant debates concerning the ACD to better understand the context in which our interviews should be seen.

Another consideration we had, doing the interviews, was the language. The discourse of the group of political parties around which the study centers is usually delivered in Danish.

Furthermore, the study of the ACD can be seen in a broader Danish context about climate, the agricultural sector, and policy making. Therefore, something might have been lost had we conducted the interviews in English. However, we are also aware that something might be lost in translation from Danish to English when doing the critical discourse analysis. Based on these considerations, we decided to conduct the interviews in Danish, and attempted to do the translations to the best of our ability.

Regarding the setting of our interviews, we conducted one interview in-person and the other online. We would have preferred to conduct both interviews in-person as this better supports the conversation-like interviewing style of unstructured interviews. As a result, we might not have had the same opportunity to understand the discourse of our interviewee. For instance, it is harder to read non-verbal language in an online interview, which can also be an important part of critical discourse analysis (Bryman, 2012). Thus, something might have been lost from conducting one of the interviews online. However, due to the limited time frame of this project and the busyness of the politicians during the local elections, it was simply not possible for us to get the interview in-person.

What is discourse?

Foucault argued that discourse is produced, controlled, and canalized in every society (Wessel, 2021), and it is used to present and represent different versions of reality (Pedersen, 2012). It is denoted as a ‘system of signs’ expressed in both verbal and non-verbal communication. Wodak (2008, p.1) argues that “discourse means anything” ranging from a historical monument to a political strategy or a narrative. Discourse analysis is applied to search for the latent meaning in the language and the process of subjective meaning-creation (Bryman, 2012). However, different approaches to discourse analysis differ on their perspective on the relationship between reality and discourse. While discourse theory regards discourse and reality as being indistinguishable, other approaches such as critical discourse analysis, which is applied in this study, regard discourse as being a contingent form of knowledge (Pedersen, 2012). Critical discourse analysis is thus a method for investigating how discourse is applied by actors and institutions to reflect upon and change social behavior

and affect power dynamics in society. For instance, how political actors use discourse to obtain certain political goals.

Theoretical background of analysis

In making our critical discourse analysis, we have chosen to follow Norman Fairclough's model with three dimensions. The model takes departure from the text under analysis, in our case the interviews conducted. The first step seeks to analyze and describe the interviews on a textual level (Fairclough, 2001). The next step is to interpret the interviews and analyze what discourses are represented in the interviews on the basis of the text analysis conducted in the first step. The discourses identified then act as a link between the interviews and the broader context, called the socio-cultural practice, in which these discourses should be seen (Fairclough, 2001). Analyzing and explaining the context is the third step of Fairclough's model. Putting the discourses identified into context is essential in critical discourse analysis, as discourse. According to Fairclough and Ruth Wodak, discourse is not only a communicative act but just as well a social practice (Pedersen, 2012). We decided on this model since we found it very important to put the discourses on the ACD into a broader context of climate policy among other things. In our preliminary analysis we will mainly devote space to the interpretation and contextualization, the second and third dimensions of Fairclough's model.

Preliminary analysis

In our analysis of the two interviews, we were able to identify three overall discourses. These were *alarmism*, *us-versus-them* and *attacking technology and the growth paradigm*.

Alarmism

In both interviews, we saw a consistent return to rhetoric emphasizing the time-factor associated with climate change. There were examples in both of our interviews, where the interviewees promoted an alarmist discourse to climate change in order to justify the perspective of the ACD being too unambitious. Ditte Madvig from Alternativet, after being asked about the party's approach to the ACD, answered the following:

“...the reason why we are not in the deal is because we are standing in front of a giant climate crisis and we only have very short time to solve it, and we simply cannot be in a deal which is not ambitious enough.” (Appendix 2)

Here, we see a clear example of a discourse promoting the argument that the ambition-level of the ACD does not correspond with the time-restraints of climate change. In the ACD there is a focus on sustainable development of the agricultural sector, emphasizing that the sector is to be developed and not dismantled (Regeringen et al., 2021). When talking about finding a balance between solving the climate crisis and securing stable employment and development of the agricultural sector, the interviewee said the following:

“I believe I saw some signs at a climate demonstration once, on which it said: there are no job positions on a dead planet.” (Appendix 2)

Once again, we observe the discourse used to promote alarmism, while justifying the opposition to the ACD. The interviewee justifies her party’s opposition by emphasizing the seriousness of climate change by painting a bleak image of the alternative to more ambitious solutions. We also see some traces of hidden discourse in this passage. Instead of addressing directly the different technical arguments in the potential conflict between unemployment and heavy regulation, the interviewee skips this analysis and instead uses a powerful phrase which implicitly seems to point out that it is illogical to even consider unemployment when the Earth faces that serious a crisis. This is an example of discourse being something that is not explicitly said, namely the fact that the interviewee does not even consider prioritizing stable employment over climate action. She emphasizes this by not even mentioning any potential arguments for why unemployment might also be a relevant factor to consider. The interviewee from Veganerpartiet, while answering how CO₂ emissions of the agricultural sector could be reduced by 70%, concluded the following:

“...if we have to save the world, then we have to convert the industry.” (Appendix 1)

Here, the concept of ‘saving the world’ is important because it is once again an example of a clear verbal discourse which promotes alarmism, and thus justifies the criticism of the ACD as being unambitious. Strong phrasing is used to create a dualist image of the world either collapsing or surviving. This image promotes alarmism and climate action and thus aims to justify the demand for a more ambitious deal for the Danish agricultural sector.

Us-versus-them

In both of the interviews we conducted, the text analysis showed an us-versus-them rhetoric that indicates a discourse intended to produce the image of a dualist conflict. The discourse portrays a conflict where one side is struggling to stop the climate crisis and the other side is laying out obstacles. In the context of wording, the ACD mentions that the Danish agricultural sector must maintain their crucial position in Danish export (Regeringen et al., 2021). In responding to this, the interviewee from Veganerpartiet frames an image of the agricultural special interest group, Landbrug & Fødevarer, as being a hostile actor because it defends animal production and its role in Danish export. In Veganerpartiet's framing, the animal production is seen as one of the main hindrances in achieving green transformation in the Danish agricultural sector:

When you say that it [the animal production] is a crucial element in Danish export, it is an idealisation that Landbrug & Fødevarer portrays.” (Appendix 1)

This discourse paints a picture of certain actors such as ‘Landbrug og Fødevarer’ working actively against the green transformation. Additionally, the interviewee from Alternativet problematizes how another special interest group, Bæredygtigt Landbrug, uses the word “bæredygtigt” (sustainable) in their organization name and thereby captures the dominant discourse, which the interviewee claims to go against the green transformation:

“Right now, there are a lot of subsidies going into the agricultural sector. If they were converted so that they were used to bring about “real sustainable” agriculture... One can argue that Bæredygtigt Landbrug [Sustainable Agriculture], the organization, misuses the word ‘sustainable’... ” (Appendix 2)

The interviewee from Veganerpartiet also emphasizes the ‘revolving door’ between the agricultural lobbyists and the government and thus includes the government as being a part of the hostile image.

“It is important to remember the revolving door between Christiansborg [the Danish Parliament] and Axelborg [Headquarter of Landbrug & Fødevarer]... Mogens Jensen [former agricultural Minister], the week after he is sworn in as Minister, he hires Landbrug

& Fødevarer's public relations officer as special advisor... Everyday, he now listens to the words of Landbrug & Fødevarer." (Appendix 1)

Including the government as an enemy in the discourse, Veganerpartiet directs attention to the inability of the current government in dealing efficiently with the agricultural sector, which in both interviews is referred to as one of the most polluting sectors in Denmark. This discourse is also a critique of the government not knowing its role and not taking enough responsibility in the green transformation.

Attacking technology and the growth paradigm

In the interviews, we see discourse, attacking the growth paradigm of Western culture and technology as a viable solution to the climate crisis. One reason given by the representative from Veganerpartiet is Jevons' Paradox, which explains how an increase in the efficiency in steam engines in the 18th century, made them cheaper to operate, which increased demand and thus coal consumption (Hickel & Kallis, 2020). Here, the existing discourse on growth and wealth is clearly criticized by the interviewee:

"And I just see that [the growth paradigm] in our whole society, so there we come down to something ideological, which is every time we humans can get a little bit more convenience, or it can be a little cheaper or easier or something. Or we can get a little more. Well then that's what we want, we are never ever satisfied right? So I do not see the solution as being technology. I see the solution lies in the fact that at some point we are also satisfied."

(Appendix 1)

The discourse which is offered instead centers around personal responsibility and focuses on moving away from the materialistic focus of the West in order to combat climate change. Growth should be replaced with degrowth strategies, where the understanding of human welfare shifts from economic growth to a more holistic approach and where individuals are satisfied with their current levels of material wealth. Furthermore, we see discourse where technological innovation is downplayed and is unrealistic as a stand-alone solution to climate change. An argument used to support this discourse is that Denmark has spent 30 years building windmills and only managed to cover 10% of our total energy demand:

“...what about pyrolysis and biogas and all the other stuff? Is that also supposed to take 30 years before we reach 10%?” (Appendix 1)

This discourse portrays a quick implementation of technological innovations as unrealistic and ignorant of the historical evidence as for example the slow implementation of windmills in Denmark. We also observe a discourse ridiculing other types of energy sources than that of wind, for instance in this case where the representative from Alternativet mocks the idea of nuclear power as a serious suggestion to the climate crisis:

“Some people are seriously talking about nuclear power [laughing], and people would be much more accepting of that than of a windmill... because that is not something that I have to deal with right now, and then it is fine for me to support it [impersonating]... ” (Appendix 2)

Here, the interviewee is criticizing and ridiculing the fact that new technologies and energy sources are constantly suggested as a solution to the climate crisis, giving nuclear power as an example.

Contextualizing the Discourse

Three main discourses used to criticize the ACD were identified in the interpretation-part of our analysis. During the analysis, we found that all the three main discourses were used to both criticize the ACD and to promote green transformation. During our analysis, we realized however that there are very diverging discourses with regards to how the green transformation should be achieved. For instance, our interviewees put a lot of emphasis on the state’s role in creating incentives. Furthermore, the argument that new technology alone can solve a lot of our climate-related problems was broadly criticized. In our analysis, we found connections to existing literature on this topic. *The Politics of Green Transformation* (Scoones et al., 2015) argues that four major approaches to the green transformation can be identified, namely the technocentric, marketized, state-led, and citizen-led. These are all ways to frame how the green transformation can and should be carried through. This is relevant to our study because it helps to put our interviewees’ discourses into a broader context as these four approaches represent a framework for identifying discourses in the broader political debate associated with climate change and green transformation. We acknowledge that introducing this framework added a more deductive element to the last part of our analysis. The ‘alarmism’ discourse supported the state-led approach to green transformation presented by Scoones et. al (2015). In the interviews, this discourse is used to justify the idea that the

state should take action and drive the green transformation, because of the time-benefits of central control, regulation and incentive creation. In addition to this, the interviewees criticize the current government for not living up to this responsibility, which further confirms the point.

The us-versus-them discourse challenges the marketized approach, because it frames certain market actors, such as Landbrug & Fødevarer, as being actively against the green transformation. With regards to the technocentric approach, our interviewees formulated a discourse primarily negative towards the ACD's emphasis on technology. They recognized that new technology can be a part of the solution but not as the stand-alone component. In a broader context, this has been a big part of the ongoing political discussion, as the opposing parties have criticized the ACD for placing too much emphasis on new technology and for having an over-optimistic view on innovation (Appendix 1). In the interviews, some emphasis is also put on the citizen-led approach when mentioning the growth paradigm and consumerism in the two interviews. However, one of the interviewees argues that it is impossible for individuals to know how to contribute properly to the green transformation without the state creating incentives (Appendix 2). There is thus a clear dominating discourse promoting a more state-led and interventionist approach to solving the climate crisis than the ACD offers.

The emphasis on the state-led approach by both interviewees should also be seen in the broader Danish political context. The political parties of which our single-case consists are all ideologically placed on the left wing of the Danish political spectrum (Ahrens, 2020). This corresponds quite well with the observation that a state-led approach to the green transformation is favored by the interviewees. In a broader international context, the parties behind the ACD are being criticized for setting the goal for reduction in emissions below what has been internationally agreed upon:

"We cannot be in the Paris Agreement and expect to reduce our CO2-emission by 70% and then let the most emitting sector off the hook... They only have to reduce by 55-65%. It makes no sense to have less ambitious goals for those who actually make the most difference... We owe the farmers to do this [create incentives for green transformation], because in a moment there will be suprastate-intervention... ". (Appendix 2)

The Paris Agreement has set up a very concrete goal (European, 2021). This has made it easier for the opposing parties to criticize the ACD by allowing them to refer back to the

Paris Agreement and point out that the ACD is less ambitious than the Paris Agreement. This context allows our interviewees to more credibly promote the critique that the ACD is unambitious and therefore cannot be supported.

Evaluation of the study

We have chosen to focus on the alternative criteria introduced by Lincoln and Guba (Bryman, 2012), when evaluating our study. We focus mainly on trustworthiness but will also look into the criteria of authenticity. However, we will go less into the authenticity criteria, as they “*have not been influential, and their emphasis on the wider impact of research is controversial*” (Bryman, 2012, p. 393). Lincoln and Guba developed their criteria as a result of being critical of the idea of an absolute truth about social reality and this critique is especially relevant with regards to interpretivist qualitative research such as ours.

As we are evaluating our study through the *credibility* criteria, our job is to reflect on how our interpretation of the social world affects our study and how our interpretation and analysis are skewed by our personal subjectivity. It is also important to consider that there might be a misalignment between the interviewees’ representations of the parties’ discourses, and the actual discourses of the parties. For instance, in our case, one interviewee, Michael Monberg, holds a leading position in his party, while the other interviewee, Ditte Madvig, does not. Therefore, there might be a difference in how the two interviewees represent the discourses of each of their parties. The fact that we seek to investigate the discourse of the opposing parties, but interview individuals can therefore potentially have implications for the credibility of our study. For improving our study’s credibility, we used data collection triangulation by comparing our interviews and critical discourse analysis with other documents which represented the parties’ perspectives on climate action in general. Here, we used political programs from the parties’ webpages. We did this to see if we could find similar wording and whether we would be able to identify similar discourses in the other documents (Alternativet, 2021; Veganerpartiet, 2021). We were successful in doing so, and thus improved the credibility of our findings. Furthermore, we sought respondent validation by sending our study report to both interviewees to validate our findings. However, if we were to improve the credibility of our study even more, we could have immersed ourselves more, for instance through participant observation. This could have resulted in a more undisturbed way of finding the discourse of the participants, also being able to observe culture and other contextual factors that define discourse in everyday settings. However, this

would have been problematic due to limited time and resources. The workshop that was conducted as part of the Qualitative Methods course helped strengthen our credibility. Peers were able to give feedback on how they perceived our findings and the general quality of our study. This helped us rephrase the research question and add important points to our study, especially with regards to our sampling and evaluation paragraphs.

The term of *transferability* connects with the traditional criteria of external validity and generalizability. This is usually a criterion where qualitative research scores low, and for our study this is no exception (Bryman, 2012). As Bryman (2012) mentions, it is often hard to transfer the findings from a single-case study to other contexts because the findings only give us knowledge of that single case. The discourses of the two parties are affected by many contextual factors. For instance, the topic of the analysis, the ACD, is currently very politically salient. This might make it difficult to longitudinally generalize our findings. Moreover, there is a Zeitgeist of climate crisis and demand for action, which one of our interviews also explicitly refers to, as “riding on a green wave” (Appendix 1). A way to increase the transferability of the study is to make thick descriptions of the context mentioned above. We tried to give descriptions of the context throughout the study, however it is hard to comprise everything that is relevant for the study, because we are not aware of all elements in our society. Some are simply taken for granted. Also, the fact that this study is restricted to 15 pages made limitations to more thick descriptions. However, for further studies, we would seek to improve transferability by providing more thick descriptions of the societal context.

The *dependability* of the study is positively affected by a large degree of internal discussions and internal peer-reviewing. When conducting the analysis, we applied researcher triangulation. In doing so, we each conducted separate analyses and then went on to discuss and evaluate what core discourses we each identified in order to arrive at common ground. Furthermore, we have tried to describe our working process thoroughly and allowed our working process to be as transparent as possible. However, we have realized that we should have been more thorough in rigorously documenting our internal discussions and methodological considerations. Because our interviews are unstructured and because our study is very interpretivist in nature, the study’s level of replicability is relatively low, which negatively affects dependability.

In our attempt to reach a high degree of *confirmability*, we have continuously throughout the process reflected on our own bias. Especially because we, the researchers, are similar in many aspects, including demographics, place of birth and ethnicity, which affects how we perceive the social world. The lack of diversity in our group might affect the quality of our study, as we have many comparable perspectives. However, we have attempted to reduce the influence of our personal subjectivity by reflecting and discussing our core values and perspectives. Although our political opinions might not be in line with the two parties analyzed, we have, to the best of our abilities, tried not to let this affect our analysis. Similarly, respondent validation could improve confirmability, if the respondents are able to identify themselves in our analysis and thereby accept our interpretation of their discourse. However, although we made these considerations, qualitative research is always subject to interpretivist bias, meaning that the findings of the study will to some extent be a product of our subjectivity (Bryman, 2012).

With regards to *authenticity*, we have decided to focus on ontological and educative authenticity which we find relevant for our research. In this study we have devoted much attention to discussing the context in which our interviewees formulate their discourse. We find that our research can contribute to the opposing parties' understanding of their own rhetoric and position in the broader discussion of climate action which can be argued to increase ontological authenticity. With regards to educative authenticity, our study could contribute to political parties' understanding of how other parties formulate their discourses and how they use language to promote their arguments in political negotiations and debates. It is therefore important to mention that an understanding of discourse formulation can be applied in a broader context than that of our study. However, it is hard to know to what extent this is the case.

Conclusion

This study has sought to explore the discourses of the political parties which have opposed and criticized the ACD. This was done through conducting unstructured interviews with representatives from two of the four parties in our case. We conducted a critical discourse analysis on our two interviews and found three overall discourses: alarmism, us-versus-them, and a discourse critical of the growth paradigm and the belief in technology as a stand-alone

solution to climate change. We contextualized our findings in a Danish and international political context using the green transformation framework of Scoones et al. (2015). Here we concluded that our interviewees predominantly used a discourse promoting state-led green transformation. Lastly, it is important to consider the unfixed nature of meaning. It will always be difficult to conclude whether our research question has been definitively answered when a study is as interpretivist as ours. The reason is that critical discourse analysis only considers deconstruction of meaning and that our findings therefore are a product of our own interpretation.

Bibliography

- Ahrens, K. (2020). Valgforsker om Veganerpartiets chancer: "Der er rift om vælgerne på venstrefløjens." *DR*. <https://www.dr.dk/nyheder/politik/valgforsker-om-veganerpartiets-chancer-der-er-rift-om-vaelgerne-paa-venstrefloegen>
- Alternativet. (2021). *Vores Politik*. Alternativet. <https://alternativet.dk/politik/vores-politik>
- Bryman, A. (2012). *Social Research Methods* (4th ed.). Oxford University Press.
- European, C. (2021). *Paris Agreement*. European Commission.
https://ec.europa.eu/clima/eu-action/international-action-climate-change/climate-negotiations/paris-agreement_en
- Fairclough, N. (2001). *Language and Power* (2nd ed.). Pearson Education Limited.
- Folketinget. (2021). *Mandatfordelingen*. Folketinget.
<https://www.ft.dk/da/medlemmer/mandatfordelingen>
- Hickel, J., & Kallis, G. (2020). Is Green Growth Possible? *New Political Economy*, 25(4), 469–486. <https://doi.org/10.1080/13563467.2019.1598964>
- Kjersgaard, C. (2021). *Blandet landhandel*. DR.
https://www.dr.dk/drtv/episode/debatten_-blandet-landhandel_277703
- Pedersen, O. K. (2012). Discourse Analysis Discourse Analysis. *Encyclopedia of Research Design*, 368–370. <https://dx.doi.org/10.4135/9781412961288> Print
- Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance, & Kristendemokraterne. (2021). *Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug*.
<https://fm.dk/media/25215/aftale-om-groen-omstilling-af-dansk-landbrug.pdf>

- Scoones, I., Leach, M., & Newell, P. (2015). *The Politics of Green Transformations*. Routledge. https://www.learn.ed.ac.uk/bbcswebdav/pid-1605988-dt-content-rid-2907362_1/courses/PGSP112402015-6SV1SEM1/Scoones%26Leach%2015%20Politics%20of%20Green%20Transformations.pdf
- Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, & Alternativet. (2021). *Aftale om klimalov*. <https://kefm.dk/Media/1/D/aftale-om-klimalov-af-6-december-2019-FINAL-a-webtilgængelig.pdf>
- Veganerpartiet. (2021). *Veganerpartiets partiprogram*. Veganerpartiet. <https://vgpt.dk/partiprogram/>
- Wessel, A. U. (2021). *Text Analysis II: Discourse Analysis* (p. 4,6,8). Copenhagen Business School.
- Wodak, R. (2008). *Qualitative Discourse Analysis in the Social Sciences*. Palgrave Macmillan.

Appendix 1 – Transcript with Michael Monberg, Veganerpartiet

Harris: Vi har tænk om du lige ville starte med at introducere dig selv og dit parti. Og hvad I står for lidt overordnet.

Michael: Jamen, jeg hedder Mikael Monberg og er medstifter af veganerpartiet, og nu sidder jeg som, efter en kort pause fra partiet, så er jeg nu tilbage som politisk ordfører, valgt ind til denne her rolle. Før var det bare fordi jeg var den første sammen med Henrik, nu er jeg rent faktisk genvandt i denne her rolle her. Og som politisk ordfører, så er det noget med at sætte retningen, og jeg kan holde fast i de der store tanker og styre og dreje lidt, men også være ansigtet udadtil. Så er der nogen, der gerne vil snakke med Veganerpartiet, så vil de tage fat i typisk Lars, som er pressechef, men så er det ligesom mig, der svarer og er det der ansigt. Det er min rolle. Partiet er bygget, det hedder Veganerpartiet, det siger lidt ligesom hvad det går ud på. Lidt ligesom Liberal Alliance eller Kristendemokraterne eller Socialistisk Folkeparti. Så ligger ismen i navnet, og vi bygger partiet på den isme, der hedder veganisme. Som helt simpelt går ud på, at man ikke behandler andre, som man ikke selv vil behandles. Den går meget specifik på dyr, for vi har humanisme allerede, som tager sig af - "Man skal behandle andre mennesker, som man gerne selv vil behandles, eller man skal ikke behandle andre mennesker, som man ikke selv vil behandles i hvert fald". Veganisme ligger så egentlig bare som et lille plugin til humanismen og siger det med dyr er også levende følende, sansende, tænkende væsener, så vi har ikke særpatent os mennesker på ikke at være utsat for overgreb eller trusler eller udnyttelse eller nogen af de her ting her. Så lad os inkludere det med dyrene også. Henrik og jeg, som startede sammen det kom sig egentlig ud af, at vi var aktivister begge to og prøvede at tale dyrenes sag på gader og stræder, og Henrik var god til videosiden, han lavede noget dér. Men vi havde begge to denne her fornemmelse af, at det jo egentlig ligegyldigt, hvad du og jeg gør, så ingen lovgivning går i stik modsatte retning. Så så længe det er lovligt at gøre alle de her ting, så jamen så er det jo lovgivningen som skal påvirkes på en eller anden måde. Det kan man gøre som en NGO. Altså vi kan tage Dansk Vegetarisk Forening, som selvfølgelig laver noget lobbyarbejde og påvirker nogle virksomheder og snakker med nogle politikere og sådan noget. Men man kunne også bare selv gøre det. Man kunne også bare selv være politiker, og det tror jeg er sådan lidt naivt. Så tænkte vi hey, så lad os da bare prøve det sidste. I stedet for at få andre til at sige vores ord

hvorfor siger vi dem så ikke bare direkte selv fra Folketingets talerstol. Hvor svært kan det være? Ja, og nu sidder vi her. Hvad er det? Det må snart være tre år senere. Tre et halvt år senere faktisk. Og nu er der et parti, og der er en masse mennesker, der bakker op, og der er valgplakater, der hænger, og der er gang i den. Så vi ramte et eller andet. Vi ramte en nerve i tidsånden. Vi så en bølge, og så fik vi lige surfbrættet ud på havet på det rigtige tidspunkt og nu rider vi lidt på den bølge der er ikke. Der er nogen, der siger, at veganismen er den hastigst voksende bevægelse nogensinde. Selv hvis man kigger på verdensplan. Der er ingen tvivl om, at der sker noget. Man kan have sine holdninger om hvorfor. Nogle kan sige det, fordi vi er blevet så rige og privilegerede at vi ikke har andet at gå op i. Man kunne også sige, at vores retfærdighedssans for 10.000 år siden var den lidt ligegyldig, fordi vi havde ikke noget mad at spise. Der var det ud og finde nogle bær nogle frugter måske se om man kunne skyde et egern ned fra et træ. Nu er vi dér, hvor vores retfærdighedssans den kan begynde at brede sig til andre steder, hvor den jo egentlig er ligeså vigtig. Men lige nu har vi energien til det, vi har overskuddet til det. Og ja, der synes jeg, at dyr er ligesom det næste skridt. Der er i hvert fald dér, hvor der er meget, meget lidt retfærdighed, som det er i dag. Vi har jo aldrig nogensinde lykkedes med nogle retfærdighedssager. Det jo ikke sådan, at der ikke findes slaveri. Det er ikke sådan, at kvinder ikke bliver undertrykt. Det er ikke sådan, at hvis man har en anden hudfarve, så kan man ikke blive utsat for racisme eller noget. Der er ikke noget, som helst der er løst, men der er bare så meget fokus på det. Der er folk, der tager sig af det. Men der er meget, meget få, der taler dyrenes sag. Der er sådan en gryende rettighedsbevægelse vil jeg sige.

Matias: Vores projekt omhandler også klimaaftalen, og klima i det hele taget. Så vi vil gerne prøve at dreje snakken over omkring klima. Også selvom det kan ses i relation til hinanden.

Michael: Der en meget stærk relation vil jeg sige. Det vil jeg gerne komme ind på

Matias: Jeg tror, vores åbnende spørgsmål er, hvad er jeres holdning til den nye klimaaftale, der er indgået blandt Folketingets partier, altså klima-landbrugsaftalen?

Michael: Den nye klimalandbrugsaftale som er baseret på klima. Jamen, vi er jo ret heldige. Jeg har snakket dyr, dyr, dyr hele tiden ikke. Men dyrene er heldige på den ene måde, at de forurener af helvedes til. Altså, der skal så meget landbrugsjord til, hvor man fælder træ, som udleder CO₂ bare i det du fælder træmaterialet. Der skal maskiner ind og pløje og bearbejde jorden. Der skal hældes gødning på, og så sker der alle mulige processer. Hver gang du laver en af de processer her så er der store klimagasudledninger og dyrene i sig selv udleder rigtig, rigtig meget. Så jeg tror, dyrenes redning er, at de er en stor forureningskilde. En anden ting et lille knæk på den ud over vi siger, at dyrene er heldige, vores sag er heldig, fordi de er dårlige for klimaet de dyr her. Så er der også det ved det at for at lave plads til alle de dyr, for at høste og så og plantede og fælde al skoven osv. Så går det ud over naturlige habitater for en masse andre dyr. Vi taler jo ikke kun landbrugsdyrenes sag. Vi taler alle dyrs sag, inklusiv mennesket. Vi er jo også bare et dyr. Så det handler også om biodiversitet blandt andet. Så i alt det her med klima som en del-ting, der spiller vi ind på den side at landbrugsproduktionen bidrager enormt meget til klimaet og klimaet ødelægger det for en masse dyr og planter. Dårlig klima er dårligt for habitater og alle de dyre her ik. Så det er derfor, at man kan sige, at klima er en så central del i vores politiske virke, at det er noget vi snakker om i hver anden sætning. I den ene sætning er dyrene i den anden sætning er det klimaet. Og så kommer vi til denne her landbrugsaftale som heldigvis er det jo ved at gå op for folk, at netop landbruget forurener rigtig, rigtig meget, og det skal der gøres et eller andet ved. Og så kigger vi ind i en landbrugsaftale, som siger en masse pæne ting, men som reelt ikke har nogen som helst løsning. Det er klimagasser det hele (joke). Landbruget skal reducere med, hvis de skal op på den samme reduktion, som vi skal i alle andre erhverv så skal de jo reducere med var det 10 komma noget ton så vidt jeg har regnet mig frem til.

Harris: Ja 10 eller 15 millioner ton. Jeg kan ikke helt huske, hvor meget.

Michael: Nej de udleder 15 millioner ton.

Harris: Ja det må være sådan.

Michael: Ja, og så de der 70 procent. Det var 10,4 eller 10,6 ton. Det er 14 dage siden, jeg virkelig sad og fordybede mig ned i det her så I må selv lige tjekke tallene efter. Og det som

denne her plan her, den snakker om. Det er de her, jeg mener det er 8,9 tons. Og når man så gennemtrawler planen, så er det jo drømmereduktioner. Noget af reduktionerne går på de her lavbundsjorde, som man vil tilbageføre og gøre våde igen, så de ikke udleder ligeså meget CO₂ og metan. Når jeg snakker med vores Landbrugsrådgiver, så siger han, det har man prøvet i 20 år. Man har snakket om lavbundsjordene i 20 år. Og der sker ingenting, fordi landmændene kan godt lide deres jord. De vil gerne have mere jord, de kan dyrke på. Når man snakker med en landmand, så de har et mantra, der hedder, at du sælger aldrig din jord. Så det er fuldstændig urealistisk, at de skulle være med på den. Og de penge, der er sat af til det, er ikke nok til at frikøbe al den jord her. Så det var det ene hjørne, hvor regeringen holder på at det her det er i hvert fald helt sikkert

Harris: Og det fylder ret meget ikke?

Michael: Jo det fylder relativt meget i snakken, og i debatterne. Resten er et fatamorgana. Det er sjove ideer og tanker. Meget af det bygger op på teknologi. Jeg mener 5 tons. Det er, forhåbentlig kommer der noget teknologi på et tidspunkt, der kan løse problemet for os. Og der bliver snakket noget om biogas. Der bliver snakket om pyrolyse, som igen, det er ting, man har forsket i i de sidste 10, 15, 20 år. Og der er ikke noget sådan tegn på, at vi bare kan altså. Når man opfinder ny teknologi, så er det ikke sådan, at når de er opfundet, så står det på hylden nede i Bilka.

Michael: Når vi ligesom har opfundet, eller fundet ud af det virker så skal vi skalere op. Hvis vi kigger på vindmøller i dag, så kan det godt være at de nogle gange laver 50 procent af vores elektricitet. Men i vores samlede energiforbrug, som jo også er alt, det fossile brændsel til transport, fly osv. Så er vindenergi omkring tre procent. Undskyld, det er omkring 10 procent af vores samlede energiforbrug, der er vindmøller, og hvor lang tid har vi snakket vindmøller. 30 år eller sådan et eller andet. Så hvis man på 30 år kan hapse 10 procent, jamen hvad så med pyrolyse og biogas og alle de andre ting og sager. Skal det også tage 30 år, før vi er oppe på 10 procent af vores CO₂ udledning der kan reddes igennem det? Så derfor er det surrealistisk vil jeg næsten sige at sidde her på den anden side og tænke, at det for mig ser historieløst ud, når Rasmus Prehn stiller sig op og siger nåh men nu. Nu har vi en aftale. Nu gør vi bare sådan og

sådan. Og den er i øvrigt bindende, siger han så ik? Så jeg kan ikke lade være med at tænke jamen har du læst din historiebog? Har du set hvad man har prøvet de sidste 30 40 år i landbruget med tvang og med frivillige aftaler og med alle mulige forskellige løsningsforslag. Og der sker ingenting. Det eneste der reelt sker, det er, at man for hver gang man kan spare lidt på miljøregning eller på klimaregningen, så intensiverer man lidt mere ikke? Hvis vi kigger på en bil i dag. Det kan godt være den kører længere på literen, men den har også fået mange flere hestekræfter, så det er ligesom om hver gang vi laver et eller andet teknologisk spring. Så gør vi det faktisk endnu nemmere så at køre endnu mere. Altså endnu mere intenst og endnu mere af det. Vi har aldrig haft så mange grise i Danmark, som vi har lige nu. Der bliver avlet omkring 42 millioner om året. 9 millioner af dem dør, inden de overhovedet når slagtehallen. Så problemet ligger dér. Problemets ligger ikke i sådan nogle små økonomiske tiltag. Om vi skal gøre noget ved jorden et eller andet sted eller sådan noget. Problemets ligger i, at vi bliver mere og mere intense i vores drift af alting. Om det er skovbrug eller det er produktionen af fladskærme eller det er grise, eller hvad fanden det er? Det er bare det her vækst, vækst, vækst. Hele tiden. Mere og mere intens produktion. Så det er dér, min anke ligger i, overordnet set, i den her landbrugspakke her, at den er historieløs. Den tager simpelthen ikke det, vi har gjort, eller det vi har prøvet og gjort, men fejlet i.

Matias: Men køber du præmissen om, at der ligger en økonomisk. Man kan sige, at du siger selv, at der bliver fremstillet 42 millioner dyr, grise alene som bliver slagtet og solgt. Så der er jo selvfølgelig også en økonomisk del i den del af det.

Michael: Jo men det jo den økonomi, som landbruget ikke tør slippe, eller de har ikke lyst til at slippe det. Når du har en industri, som jo gerne vil vækste, fordi det skal vi allesammen. Det hedder, vækst eller gå fallit ik, på grund af det system, vi har. Og så har du en statsminister eller undskyld en minister, som laver en landbrugspakke, som de siger, hey, den er vi glade for den her pakke her. Så kan den jo af gode grunde ikke kolidere med deres drømme om vækst og større rigdom. Og det synes jeg da han burde have taget til efterretning. Hvis han rent faktisk kan lave noget, som landbruget er glade for, så er det jo ikke fordi, at de bliver savet midt over og lukket ned i morgen. Så ville de jo ikke være glade for det.

Harris: For at køre lidt mere på det, så det er, hvis du skulle, lad os sige løse landbrugsudledningerne, hvordan vil jeres plan for at reducere deres landbrugsudledning med 70 procent, lad os sige det?

Michael: I Danmark laver vi plantemad nok til 40 millioner mennesker. Så putter vi størstedelen af det igennem svin og så bliver det til mad til 15 millioner mennesker, så vi mister altså maden til 25 millioner mennesker i den produktion. En gris skal bruge cirka otte kalorier, for at der bliver en kalorie ud af det, man kan spise i sidste ende. Og nu snakker vi, jeg ved ikke, har i været interesseret i madspild og sådan noget? Der snakker man om, at det er cirka halvdelen af den mad vi producerer den bliver spist undervejs ik? Men lad os lige hoppe tilbage til kødproduktionen. Der skulle altså otte til at lave en. Det er jo ikke halvdelen af maden, der forsvinder der. Det er jo altså syv ud af otte, der forsvinder ikke eller det er faktisk otte ud af ni, der forsvinder. Så hvad er spillet der? Det er 85 procent eller sådan noget. Det er der ingen, der italesætter, fordi det er bare en del af en produktion. Så det er ikke et spild. Det er en konvertering, en total ineffektiv konvertering. Så igen. Løsningen er lige foran os, hvis vi vil redde verden, hvis vi vil producere mad til verden, så skal vi sælge vores planter til menneskekonsument(consumption). Vi skal ikke proppe dem i grise som så forsvinder store dele der. Så sælger vi det til kineserne. I øvrigt, er der jo ingen fattige mennesker, der køber dansk grisekød. Men det har man ikke råd til vel? Så hele det argument der giver ingen mening, hvis vi skal, hvis vi skal redde verden, så skal vi omstille.

Harris: Og hvad tænker du? Hvis vi i Danmark vælger at nedlægge vores landbrug lad os sige bl.a.

Michael: Det er vi ikke interesserede i(Afbrydelse).

Harris: Altså nedlægge kødproduktionen for at sige det sådan. Er der så en eller anden form for lækageproblem i ser? Altså med, at så vil denne produktion bare ske i andre lande.

Michael: Jamen, det er jo egentlig sjovt, fordi hvis du kigger på dansk landbrug i dag, så er det jo gået fra over 200.000 medarbejdere i 60'erne til omkring 40.000 i dag. Så den lækage, den har jo

allerede været der. Hvis du kigger på nogle af de største svinebønder i Danmark, så det de har i Danmark, det er måske en fjerdedel af deres samlede produktion. Resten har de jo allerede oprettet i Polen, fordi der er billigere arbejdskraft, så lækagen har stået på i de sidste 50 år, så det er ikke et godt argument. Den anden ting ved det er, at det jo hele verden, der skal reducere deres klimagasudledninger og en gris, forurener det samme, uanset om den er dansker eller svensker, eller den er hollænder ik? Så det er et underligt argument. Det er sådan et eller andet der findes kun Danmark og resten af verden er statisk. Alle skal reducere. Alle skal finde ud af hvor finder man de her klimagasreduktioner? Og hvis du kigger på et land som Holland, så har de jo sat store puljer af til at købe grisefarme fri og så simpelt hen forbyde, at der nogensinde opstår en grisefarm på det område igen. De har så noget andet lovgivning, så de kan faktisk sige i det område, må der ikke være en grisefarm igen. Vi tager kvoten og river den over. Det kan vi ikke herhjemme, fordi der har vi et mere frit og liberalt system omkring landbruget. Så alle landene enten er de i gang med det, eller også så skal de i gang med det. Så man kunne faktisk vende den om og sige hvis ikke vi reducerer så ville vi se en omvendt lækage. Så vil de andre lande flytte deres produktion til Danmark, så vil vi få endnu mere af det. Hvilket igen gør, at vi ikke kan møde vores klimamål, og vores miljø tager jo også riktig meget skade af det. Alt det, grisene producerer af gylle, det hælder vi ud på markerne og det ødelægger vores vandmiljø, så nej, jeg kan slet ikke altså, Lars Gårn, vismanden, den økonomiske vismand, siger jo også, at lækageraten den er forsvindende lille, hvis der overhovedet er en. Han har sagt 25 procent på et tidspunkt. Men så okay så lad os sige, lad os nu bare gætte eller lad os lege med tanken om de 25 procent. Så har vi altså noget, der forurener 100. Hvis vi lukker det ned i Danmark, så genopstår det et andet sted. Med en faktor 1 til 4. Det vil sige 25 procent. Så altså alene der, bare vi lukker det her, så har vi reduceret med 75 procent. Det er mere, end vi skulle reducere. Det var kun 70 procent, vi skulle reduce. Så selv hvis lækagerate-argumentet var gyldigt, så er det stadigvæk et validt argument til at få det lukket. Så nej, den køber jeg slet ikke.

Matias: Nogle vil argumentere for, at som de også skriver, nu tager jeg udgangspunkt i nogle af de formuleringer, der er i landbrugs aftalen, at den har en afgørende position i dansk eksport. Der bliver også snakket om, at det er vigtigt, at landbruget sikres for at fastholde arbejdspladser i alle dele af landet. Præmissen i den er, at det skal udvikles, så det skal gøres mere grønt. Også den animalske produktion, fordi at argumentet vil så være, at de møder jo den efterspørgsel, der er

ude på verdensmarkedet, og at man ikke kan omstille det på den måde, som i argumenterer for fordi der ikke er den samme efterspørgsel efter det. Kan man sætte det op på den måde som en præmis. Hvad er din kommentar til det?

Michael: Det var et langt spørgsmål. Lad os tage den med efterspørgslen. Vi foreslår, at der skal være en plantebaseret mulighed i alle offentlige kantiner. Den største indkøber i Danmark er det offentlige. Det er simpelthen dem, der omsætter flest penge i madindkøb, biler, produkter og alt muligt, som skal bruges i det offentlige system. Og at man så der ikke engang vil have muligheden for, at man kan spise et plantebaseret måltid, så man kan finde ud af, hov den her indiske ret smagte squ meget godt. Den tror jeg også jeg laver i aften, eller hvad det nu måtte være. Altså man vil ikke engang nudge folk i den retning. Det strider jo mod, at det skulle være et problem at lave omstillingen, fordi at behovet ikke er der eller efterspørgslen ikke er der, men så skab efterspørgslen. Så fjern kødet i madundervisningen i folkeskolen. Hvorfor skal vi lære at lave noget, som er klimaskadeligt, og vi skal holde op med, fjern det fra de offentlige kantiner. Hvis vi skal være meget søde og venlige i hvert fald over for menneskene, men ikke for dyrene. Så kunne man sige, så lad kødet være et tilvalg i stedet for at lade det være standarden, hvor man så skal tigge og bede for at få noget plantebaseret. Så lad os sige baselinen det er noget plantebaseret. Hvis man absolut vil have et eller andet oveni, så kan man så få det oveni. Så ville man jo punkt ét fra kommunalt hold begynde at møde klimamålene punkt 2 man ville nudge man ville skabe den her efterspørgsel fra det plantebaserede. Og så kunne vi få gang i omstillingen. Det var kun til det her med efterspørgslen. Hvad var der mere i dit spørgsmål?

Matias: Det var vel om den afgørende position, det spiller i den danske eksport, hvordan kan man så erstatte det?

Michael: Hvis vi kigger på hvad Landbrug Fødevare er siger omkring sporten, så siger de omkring 170 milliarder, som fødevareklyngen står for. Der skal man bare huske, at der har de puttet sådan noget som Christian Hansen ind i. Christian Hansen laver enzymer. De laver farvestoffer, og de laver smagsstoffer. De putter hele fiskerisektoren i. Altså vi snakker land, LANDbruget, og så putter man fiskeri oveni. Jeg mener også, ølproduktion er med oveni, så man har simpelthen bare taget alt, hvad der på en eller anden måde har noget med fødevarer at gøre og så bundlet dem

sammen. Hvis vi kigger på svineproduktionen, så mener jeg, den står for otte milliarder, og det er jo altså forsvindende lidt. Det er noget med 3,4 procent af vores eksport, som er svineproduktionen ikke. Så de får det til at se ud, som om det er kæmpestort men come on hvis den danske eksport svinger med 3,4 procent, så er det altså ganske få, der vil lægge mærke til det. Der er nogle enkelte virksomheder, som siger, at det var et dårlig kvartal ik, men der vil ikke være mere i det end det. Og igen, der har du jo også vismand Lars Gårns ord for, at ja, det vil være en sten på vejen. Og så bump, så er vi videre. Så når du siger det er et afgørende element i dansk eksport, så er det i det skønmaleri, som Landbrug og Fødevarer stiller op. I den virkelige verden så er det på ingen måde afgørende.

Matias: Det kommer samtidig også kan man sige fra regeringen og fra landbrugsaftalens så det er jo ikke kun fra Landbrug Fødevarer, mener jeg.

Michael: Der skal man huske, at der er jo den her åbne døre eller svingdørspolitik imellem Christiansborg og Axelborg som er Landbrug og Fødevarer. Hvis vi tager Mogens Jensen nu, Rasmus Prehn ser ud til at gå nogenlunde fri, men hvis vi tager Mogens Jensen den forrige landbrugsminister. Han skulle have en, altså ugen efter, han var kommet ind som minister. Så ansætter han pressechefen fra Landbrug og Fødevarer som sin særlige rådgiver. Så hvad hører han hver evig eneste dag i kantinen og på sms og alle vegne? Han hører jo Landbrug og Fødevarers ord konstant og hele tiden. Og hvis vi kigger på landbrugsministre på særlige rådgivere. Vi snakker embedsværket. Det er folk, der sovser rundt med Landbrug og Fødevarer hele tiden. De har rigtig mange ansatte, der råber firehundrede mennesker alene i lobbysektoren af Landbrug og Fødevarer og 400 mennesker det er altså mange mennesker i det politiske system, som kommer ind og ud der hele tiden. Så alle hører det hele tiden. Og når man har hørt en løgn eller en modificeret sandhed nok gange, så bliver den til sandhed, så får man den indarbejdet på rygraden.

Matias: Du snakker om svingdørspolitik. Så hvis vi tager også ud over bare den animalske produktion og hele klimaspørgsmålet, ser du der et strukturelt problem i regeringen og i parlamentet og hele det politiske system. På den måde, som tingene fungerer på i forhold til at kunne og ville den grønne omstilling.

Michael: Ja, altså, jeg har jo fokuseret rigtig meget på landbrugsdelen af det. Jeg har ikke på samme måde indtryk af, at andre brancher har en lige så stor indvirkning på regeringen og på på dens arbejde. Der er ingen tvivl om, at olieindustrien har også lobbyister osv. Men jeg har ikke på samme måde indblik i at Mærsk oliefolk eller Totalfolk eller hvem det nu er, på den måde så bliver de lige ministre i tre år, så ryger de lige ud og bliver direktører i oliefonden, eller hvad det nu måtte hedde derude. Jeg har ikke det samme indtryk. Det er også det, når jeg snakker med politikere om det så når de kommer sådan glade ind på Christiansborg og tænker, at nu skal vi rigtige være idealistiske. Så er den første overraskelse de får, det er, at landbruget sidder og styrer mange af politikerne simpelthen som marionetdukker. Og det ser de ikke fra andre brancher. Selv brancher, som er langt større, altså medicinalbranchen i Danmark, er langt større end landbruget, og der er slet ikke, altså der forstår man godt det der med, lad os lige holde en sund afstand. Der er ingen afstand i landbruget. Landbruget er, altså tag et parti som Venstre, det er et landbrugsparti. Vi har ikke et medicinalparti eller et olieparti, men vi har et landbrugs parti, så der er ingen tvivl om, at de dér grænsen de er totalt udflydende, når det kommer til landbruget.

Harris: Jeg tænkte lidt på noget du snakkede om tidligere, som handlede om den teknologiske udvikling og de muligheder, den giver. Eller de muligheder den så ikke giver, også lidt bredere i et klimaperspektiv, fordi der bliver jo satset meget på de her teknologiske løsninger, i hvert fald i fremtiden er der er stort håb til dem. Nu ved jeg godt i er dyrenes parti og veganerpartiet, så det er selvfølgelig ikke lige jeres boldgade, men i hvert fald lidt flere ord på hvad er løsningen så til klimakrisen(Når han ik tror på teknolog).

Matias: Det bliver jo også snakket ind i den animalske produktion.

Michael: Altså ja alle problemer løser vi med teknologi, hvad end det er dyrevelfærd eller klima, eller hvad hulen det nu måtte være. Jeg er selv gammel it-mand, og jeg er ud af en ingeniørfamilie, så det er ikke uvant for mig. Jeg har altid håbet, at det var rigtigt, at teknologien kunne komme og redde os. Men jeg må sige efterhånden også qua at jeg nu har rundet de 40 år har et par årtier på bagen, sådan min go-to sætning, og det kan godt være, at den er lidt for firkantet eller lidt for sat for meget på spidsen. Men det er vi har mere teknologi lige nu, end vi

nogensinde har haft før, og de klimaproblemer, vi har lige nu, det er de største, vi nogensinde har været i. Så hvis det er teknologien, der er løsningen, hvorfor er problemet så, så stort lige nu? Altså så burde mængden af teknologi jo have været en god ting. Så jeg synes den skal drejes helt over på en anden ting. Og det er ja, hvis I vil Google en sjov teori, så er der noget der hedder Jevons paradox. Jevons paradox var, det var en englænder så vidt jeg husker nu må jeg passe på, at jeg quoter den rigtigt her men han kiggede på dampmaskiner tilbage i England i 18-tallet eller noget, der havde man problemet med at de her dampmaskiner var sindssygt ineffektive, så man hældte en masse kul på dem og fik kun ganske lidt kraft ud af dem. Og så tænkte man jo så okay, hvis nu vi gør de her dampmaskiner mere effektive, så sparar vi på kullet. Hvad skete der så? Man gjorde dampmaskiner mere effektive, hvilket gjorde, at så blev de billigere i drift, hvilket betød, at så skulle du bare endnu flere af dem, så kulforbruget det steg ligepludselig. Man fik også en meget større produktion og mere effektivitet og mere teknologier. Men energiforbruget det steg, og det er det samme, vi ser igen. Jeg nævnte det tidligere her, vores biler er blevet mere effektive. Hvad har vi så gjort, så har vi givet dem flere hestekræfter. Det kan godt være de kører lidt længere på literen nu, end de gjorde i 90'erne. Til gengæld har de tre gange så mange hestekræfter. Og det ser jeg bare i hele vores samfund, så der kommer vi ned i noget ideologisk, som er hver gang, vi mennesker kan få en lille smule mere convinience, eller det kan være lidt billigere eller nemmere eller noget. Eller vi kan få lidt mere. Jamen så er det det vi vil have, vi aldrig nogensinde tilfredse vel? Så jeg ser ikke løsningen som værende teknologi. Jeg ser løsningen ligge i, at vi på et eller andet tidspunkt også stiller os tilfredse. Og det er fucking svært, fordi I vil garanteret gerne have mere, end jeg ville. Og jeres børn vil gerne have mere end I ville have osv. osv. Og der er altid en virksomhed et eller andet sted der er klar til at leve. Hey, vil du have lidt mere convienience? Yes værsgo bare giv mig dine penge. Så er jeg blevet en antikapitalist på mine gamle dage. Det ved jeg sgu ikke rigtig. Jeg kan bare se udfordringerne, og jeg har svært ved at se løsningerne i andet end at vi må droppe vækstparadigmet.

Harris: Så det er et eller andet kulturskifte af en art, som er nødvendig for at vi kan løse krisen?

Michael: Ja når vi omtaler dernede, så snakker vi om det paradigmeskifte, der skal til, og det der ligesom er sket for meget sådan rent ideologisk. Det har været, altså jeg har tjent masser af penge, jeg har været i it-branchen, jeg har haft en stor BMW, og jeg har fløjet hele tiden og alt

sådan noget der. Og da det så gik op for mig, hvad det har af omkostninger for dyr, blandt andet, den måde vi lever, jamen så begyndte jeg også at kigge på alle mulige andre ting. Så hvad har det ellers af omkostninger? Hvad har det af omkostninger for biodiversitet? Hvad er der af omkostninger? I kender måske lidt til havet og koraller, der forsvinder nu og sådan noget ik, og man tænker bare, arrh det kan squ ikke være rigtigt vel. Men nåh vi løser det nok, eller der sker nok noget. Der er nok nogen, der gør noget. Det er der bare ikke. Jo, vi gør en helt masse, men vi gør allesammen det forkerte. Og en hel masse mennesker, der gør det forkert. Det bliver til noget rigtig lort, og derfor sidder vi i lort til halsen lige nu. Så som parti og og som ideologisk bannerfører i partiet her så prøver jeg også altid at italesætte det her paradigmeskifte, der skal gå væk fra, hvad er det, jeg gerne vil have, men mere hvad er mit ansvar? Det er svært, jeg forurener stadig mere end den gennemsnitlige verdensborger. Selv om jeg prøver virkelig, hvad jeg kan. Men vi har alle sammen et ansvar, og jeg tror italesættelsen af det ansvar. Hvis vi alle sammen på en eller anden måde kan handle bare delvist efter det, så tror jeg, vi kan rykke på en eller anden måde.

Harris: Så det er noget med det personlige ansvar også?

Michael: Ja, det synes jeg. Og som jeg ser det lige for at tage den der. Politik i dag, ser jeg rigtig meget som værende en befolkning, der gør noget og flytter sig, og nogle politikere, der løber efter, altså det er blevet meget populisme. Hvor kan jeg sige noget, som rammer nogle, ikke den anden vej rundt? Hvordan kan jeg gøre eller handle eller vise, så jeg kan trække nogle med mig? Det har jeg savnet altid i politik, og det er det, jeg gerne vil med partiet. Vi siger, hvordan tingene skal være. Vi siger, hvordan fremtiden skal se ud, og det får man eddermame på puklen for. For vi skal ikke komme her og forbyde, og vi skal ikke komme og tage noget ud af munden på folk og alt mulig andet. Jo, gud skal vi så. Når det er så forkert og så uetisk og har så store konsekvenser, så skal vi, sådan er det.

Matias: Du snakker om et paradigmeskifte. Hvordan skal det paradigmeskift ske fordi man kan sige, for nuværende er det jo ikke noget, som nødvendigvis er på vej? Jeg kan godt se, at der er opmærksomhed omkring jer, men, men alligevel. Det har jo ikke indtil videre været nok til at

komme i parlamentet. Hvordan får man skabt, den opmærksomhed, og det skifte som skal være? Er det noget, man kan tvinge befolkningen til eller hvordan? Ja, hvis du vil sætte ord på det.

Michael: Ja, ja, altså med 90 mandater, så kan man jo tvinge befolkningen til meget. Det kan vi se med med Slettemette, og hvad hun ellers går og laver. Nej, altså. Som jeg også sagde det her med, at jeg ser politikere, der meget sådan caterer for deres segment. Okay hvad vil I gerne have? Okay så siger jeg det. Vi er nødt til at vise vejen, og det gør vi jo også, altså alle i Veganerpartiet er veganere. I hvert fald så vidt praktisk muligt som den veganske sætning også hedder. Fordi jeg havde indtil nylig en dieselbil, og der er små grise børn i det diesel vi har i Danmark, fordi der er biodiesel i. Ja, vi prøver at vise vejen, vi prøver at italesætte det. Vi prøver at lave så mange alliance, vi kan med andre bevægelser. Klimabevægelsen blandt andet for der har vi jo et kæmpe overlap. De ved også godt, at vi kan ikke nå i mål med de klimamål, vi har, medmindre vi ændrer med animalsk landbrug. Så hej fedt nok. De taler kun klima. Vi taler næsten kun dyrerne eller i hvert fald fifty fifty, så med alliance og med de rette bevægelser og med det, der sker i befolkningen. Hvis vi kigger på demografien, så blandt gamle mennesker, der vil alle gerne have deres frikadeller. Blandt unge mennesker der ved man godt, at man bør springe frikadellerne over en dag eller tre eller syv om ugen. Så der er ved at ske noget. Der er den her bølle, der bevæger sig. Og hvornår den brydes og bliver til Veganerpartiet med 90 mandater og vi bestemmer det hele, who knows. Det kommer nok aldrig til at ske, men nogen skal gøre det. Nogen skal være bannerfører for det. Så jeg har ikke den där plan med du ved hvordan når vi slutmålet. Men jeg kan godt se, hvad jeg skal i morgen og det næste år, og derfra

Matias: Kan du prøve at sætte nogle ord på, så hvis det var I fik 90 mandater, og i fik indflydelse. Hvad skulle der så ske? Også med henblik på klima.

Michael: Med henblik på klima? Okay, der springer vi lige dyrevelfærden for. Jamen igen, de der 90 mandater. Så ville vi jo bare kunne diktere alting. Men jeg synes nogle af målene derhen, det ville være en CO₂ afgift, en flad CO₂ afgift, på alt. Vi tænker meget over det her med, at det er prisen for den forurening, som et produkt har. Den kan vi allesammen betale. Vi er blandt de rigeste mennesker i hele verden. Alle os, selv hvis, jeg ved ikke om I er på SU eller hvad i er på, I er stadig blandt de rigeste mennesker i verden. Så vi kan bare betale det. Og jeg kan få et

smartwatch til 500 kroner. Men jeg vælger squ at købe det der Apple fordi det er smartere til tre et halvt tusinde, eller hvad det koster. Det gør vi bare. Jeg kan se du(Matias) har en dejlig gamerPC. En mac, det har jeg også selv. Men altså vi er i en position lige nu, hvor det der med. Ja, hvordan skal jeg formulere det? Vi skal hen et sted, hvor vi ikke kan tro, at forbrugerne kan tage af sig selv, altid kan tage det det rigtige valg, det etiske valg. Vi skal nudge, vi skal skubbe, man kan godt sige tvinge forbrugerne et sted hen, hvor man har bare ikke råd til det mere. Selvfølgelig er der altid være nogen, der har råd til det. Men en CO₂ afgift på lad os sige 1500 kroner per ton, som det jo, 1200 er Det Økonomiske Råd der har foreslået, 1500 kroner er Alternativets forslag. Men så vil det begynde og gøre nogen, så vil en tur til Thailand med flyvemaskine den vil koste 7.000 kroner mere. Av, så er det måske ikke der, vi bare lige tager hen i påskeferien, fordi vi skal have lidt ekstra sol ik? Så der skal noget adfærdsregulering til på en eller anden måde. Og super fint, hvis den kan være mega frivillig. Men jeg har svært ved at se, at vi alle sammen kan være så oplyste om alle ting, altså alle problematikker. At det kan være frivillighedens vej, der løser. Penge er en god måde at gøre det på. Hvis vi snakker som klimadelen og dyrene, så er vi ikke blege for, at hvis vi havde 90 mandater, der skulle komme et eller andet form for forbud,

Matias: Forbud mod hvad?

Michael: Mod for eksempel at avle dyr for profit. Det kunne være en ting. Du må jo ikke, som det ser ud i dag, må du ikke avle en hund, fordi du vil bruge den til kampsport. Det er dyremishandling ikke, men du må gerne aflive en gris, fordi du vil save den i stykker og spise den. Det giver ingen mening hvis man sådan rent nøgternt kigger på det. Om det er en hund eller en gris, så bruger vi dem bare som objekter eller som ting. Og det ville jo have en kæmpestor gavnlig effekt, hvis vi netop sagde, nu er der ingen animalier i offentlige kantiner startede der for eksempel ikke? Ligesom man har gjort med rygning. Nu var jeg lige ovre på Rigshospitalet og parkere min elbil, og der står et stort skilt udenfor Rigshospitalet. Røgfrit ude og inde. Da jeg startede i det offentlige i 2001, der røg alle på deres egne kontorer. Store fede askebæger, og jeg måtte gå rundt dagen lang ("hoster") som ikke-ryger. To år senere så skulle de gå udenfor for at ryge. Et år senere så kunne de ikke ryge nogen steder. De måtte ikke engang ryge på gaden. Så det der med at forbyde ting i det offentlige rum. Det er jo ikke nyt, vi er alle sammen vant til det. Så skulle man gå med masker, nu skal vi vaccineres, og du må ikke gå overfor rødt. Vi er vænnet

til, at der er tusinde regler omkring os, men de har bare været der så længe, så dem har vi accepteret. Så jeg ser ikke nogen udfordring i, at vi kommer med nogle nye regler. De skal selvfølgelig være bundet i noget saglig fornuft. Men det kan vi jo også snildt fremlægge på den animalske front og klima dér og på alle mulige andre områder. Altså det er vores egen fremtid, det handler om. Og så, ja den er svær. Den er lidt svær med klimaforandringer. Det er jo ikke noget, der slår os så hårdt herhjemme i Danmark så det er lidt svært at sige at, hvis du gør det lige nu, så sker der noget derover ved den strand eller et eller andet. Det er svært at påpege. Så igen, det er noget med ansvar, ansvar overfor vores medmennesker, der skal italesættes. En udfordring dog, som jeg læste mig op på her forleden. Det er, at Verdensbanken har kommet med det allermest konservative estimat for antal klimaflygtninge. Og de siger inden for de næste 30 år, så kigger vi på over 200 millioner klimaflygtninge. Det er en tidobling af mængden af flygtninge, vi har i verden lige nu. En tidobling. Holy shit. Hvad fanden gør vi så? Så står der ikke tusind mennesker ved Polens grænser, som der gør lige nu og her. Så står der 10.000 mennesker. Ja måske. Jamen, jeg kan slet ikke. 200 millioner mennesker der bevæger sig rundt i verden og ikke har noget sted at være fordi, fordi de ikke kan længere. Det er jo et kæmpeproblem for dem. Men jeg ser også sådan noget, som EU og de ydre grænser og sådan noget der det vil også kollapse fuldstændig altså. Der kunne godt være en god borgerkrig eller verdenskrig i sådan en udfordring. Og ja, jeg skal lige sige de pessimistiske, de siger en til to milliarder mennesker på flugt. Og så kan man så tænke, jajaja, ro på, ikk? Vi finder nok en løsning eller noget teknologi. Men altså alene 200 millioner mennesker. Det gør rigtig, rigtig ondt. Så med den trussel vil jeg vove at kalde den, så synes jeg ikke, at der er noget galt i at komme med nogle forbud eller komme med nogle drastiske ting. Ligesom vi jo ser, nu er der en trussel fra en pandemi. Så vender man hele landet på den anden ende. Spørgsmålet er om man kan få opbakning til det, og man mister de 90 mandater fordi man gør det.

Matias: Jeg har egentlig et spørgsmål der snakker lidt ind i det, og det må godt både være med perspektiv på klima. Og så også animalsk produktion som I også snakker meget om? Altså den kombination, der er der? I forhold til om vi som allerede har hvad kan man sige udnyttet ressourcer mere end andre lande har vist større ansvar. Nu tænker jeg nok især på faktisk Vesten. Er det os, der skal rykke først i forhold til både klima og dyrevelfærd og til den sammenhæng der også er mellem det, sammenlignet med andre lande?

Michael: Ja. Hvordan skal det uddybes? Jamen, det synes jeg selvfølgelig vi har. Vi er dem, der står med hundredeliters dunken og hælder gift i afløbet. Så står der en anden med en pipette. Og så er det dem, der er problemet. Jeg kan slet ikke se, at vi ikke kan tage det på os. Og netop som jeg sagde før det her ansvar vi har. Det højeste tal, jeg har hørt fra en dansker CO2 udledning om året, det er omkring 20 tons, det kommer an på afregningsmetoder og det ene og det andet. Og vi skal ned og ligge på et sted mellem to og tre ton. Det siger noget om, hvor stor opgaven er. Så kunne man sige, skulle vi så måske gå endnu længere? Fordi nu har vi den gæld fra de gamle 20 tons om året. Så kan vi bare nøjes med at gå ned på 3. Eller burde vi gå på nul, eller burde vi gå negativt i virkeligheden? Jeg har ingen idé om, hvordan man skulle gøre det. Der er ingen, ingen heller ikke ud af landbrugsplanen her, kan jeg se, der er ingen, der har en idé om, hvordan vi overhovedet nærmer os de tre tons per person. Andet end at reducere sådan en helt grundlæggende reduktion. Mindre forbrug og mindre produktion. Og så har vi ødelagt hele det kapitalistiske system, fordi det bygger på, at der skal være den konstante vækst. Nu er jeg ikke super ekspert i alt det der, men uden vækst, så vil inflationen stige. Altså hele vores økonomiske system vil kollapse, hvis ikke vi har den her konstante vækst, så det er en catch-22. Vi kan ikke pille ved det, men vi kan heller ikke lade være med at pille ved det, hvis vi lader være med at pille ved det, så kommer den ene katastrofe rammer os. Hvis vi piller ved det, så kommer den anden katastrofe og rammer os. Og som jeg ser det politiske system lige nu og har set det igennem de sidste 30 år, så snakker man om, at man gerne vil det ene system, men man kan ikke ændre på det andet system, og derfor så sker der ingenting.

Harris: Så hvad gør vi?

Michael: Hvad gør vi, lige præcis. Der tror jeg det handler netop om det her med at italesætte det hele tiden. Ja, vi har i partiet, der har vi ligesom to mål, som jeg også sagde tidligere. Det er også opnå politisk repræsentation, og så er det at udbrede veganisme, og selvfølgelig hvis ikke der var nogle liberale mennesker i Danmark, så var liberale, Venstre, Danmarks Liberale Parti eller Liberal Alliance eller nogle af de andre partier på den fløj, så var de selvfølgelig aldrig stemt ind. Så på samme måde tror jeg heller ikke, et veganer parti kommer særligt mange vegne, hvis ikke den almindelige borgere har den her fornemmelse af connection mellem animalsk produktion,

noget etik, noget klima, noget miljøforurening, altså alle de her bindinger her. Så hvad gør vi? Ja, vi står op igen i morgen og bliver ved med at tale denne her dyrenes sag og klimaets sag og miljøets sag. Ja, jeg har ikke den store forkrommede løsning.

Matias: Noget jeg så vil kigge ind i, hvis man,,

Harris: Skal vi sige det er det sidste spørgsmål.?

Matias: Ja, det kan vi godt afslutte med. Hvis man kigger ind i, at I så bliver valgt ind i Folketinget og I kommer ind i det politiske spil, der også er der, så handler det jo også om i politik at indgå kompromisser. Og man kan sige, at jeres agenda har nogle ufravigelige krav eller i hvert fald kigger på en animalsk produktion, som der ikke er mange af de andre partier, der repræsenterer. Hvordan sikrer I, at I ikke ligger under for et politisk pres eller begynder at ændre jeres måde at tænke på?

Michael: Det tror jeg godt, man kan på mange forskellige måder. Altså, der er jo det helt, der er sådan det helt lavpraktiske. Vil man, kan man godt italesætte, at jeg så helst den her løsning så nu tager vi et skridt derhen imod. Det er jo egentlig pragmatisk at vide, at dette skridt fører til det skridt fører til det skridt og sådan når vi forhåbentlig det, vi gerne vil. Eller er man bundet så meget af ens ideologi, så der ikke, der findes ingen skridt andet end slutmålet, og der er jeg ret overbevist om at vi sådan bredt i partiet godt kan se pragmatiken i det. Altså hvis dyrene skal slippes fri, så vil det være et benspænd og et skridt derhen af at give dem dobbelt så meget plads i en stald for eksempel. Det vil gøre at en stald kan producere halvt så mange dyr. Udgifterne vil være de samme, det vil lige pludselig blive meget dyrere. Altså, man kan sagtens lave benspænd og stadig holde fast i sin ideologi, sådan som jeg ser det. Så ja, det ville være problematisk. Der vil sidde nogle af vores støtter og sige hvad fanden laver I? Vi snakker ikke om, at grisken skal skal have ti kvadratcentimeter mere. Men jeg tror det handler meget om, det er så den politiske tæft, altså kan man italesætte det som jojo, men det vi opnåede her, det er jo et skridt hen ad vejen. Og det gør, at det bliver så og så meget sværere, og så må vi tage næste skridt. Nu er det så det vi snakker om, og jeg tror, at det, der er vigtigt dér, er at blive ved med at italesætte slutmålet. Så hvis vi begynder at give køb på slutmålet og siger, vi ikke vil have totalt

dyrefrigørelse, men at det egentlig er okay, hvis man kan producere på den her måde? Så vil jeg sige, så har vi mistet alt. Så det vil være der i kan holde os op på det om fem, ti, femten år. Og så sige, er de stadigvæk, har de stadigvæk den idealistiske kerne? Eller er det nu blevet noget med et forhandlingsparti, der prøver det ene og det andet og det tredje for at nå lidt eller for at holde fast i magten, eller hvad det nu måtte være. Så helt kort. Jeg tror godt, man kan italesætte målet i en ramme af, at der er nogle skridt hen imod det og så stadig have sin integritet på plads.

Appendix 2 – Transcript of interview with Ditte Madvig, Alternativet.

Alexander: Det var super godt at vi lige kunne få etableret det her møde. Det er vi rigtig glade for, at du ville tage dig tiden til. Vi ved godt, at det må være en stressende tid for dig i denne periode.

Ditte: Ja, nu er jeg lidt spændt på, for jeg er faktisk slet ikke ekspert i landbrugsforliget.

Alexander: Nej men det er helt fint. Jeg vil lige præsentere dig for Søren, som jeg også skriver opgaven sammen med, så vi vil sidde her begge to og måske byde lidt ind men der er ikke noget i interviewet der er sådan kritisk sat op, så det er ikke tanken at vi vil køre hårdt på dig eller noget som helst. Vi er egentlig bare interesserede i at få lidt forskellige perspektiver på landbrugs aftalen og i særdeleshed også nogle af de kernetemaer som landbrugs aftalen dækker over, fx klimakrisen. Så vi kommer nok til at stille nogle spørgsmål stille og roligt, og så siger du bare hvad der falder dig ind.

Ditte: Okay hvor kommer i fra?

Søren: Vi studerer på CBS på det der hedder International Business and Politics på 3. semester, hvor vi har et metodisk fag, hvor vi er ved at skrive et projekt til at forberede os til vores bachelorprojekt vi lige nu skriver et eksamensprojekt, og hvor vi skal gennemføre og analysere interviews.

Alex: Og som jeg tidligere har skrevet på mail så er der ikke noget af det vi sidder og snakker om nu der bliver udgivet nogen steder eller offentliggjort nogen steder. Vi bruger det til en opgave, vi bruger det til noget analyse af et interview, og analyse af noget af det vi sidder og snakker om her.

Ditte: Det lyder godt, hehe!

Alexander: Vi tænkte på om du evt til at starte med har mulighed for lige at præsentere dig selv som person og det parti du kommer fra og måske lidt hvad i står for bare på generelt plan

Ditte: Jamen jeg sidder jo midt i en valgkamp, så jeg er meget fokuseret på, hvad der er vigtigt lige her hvor jeg er. Jeg bor i Tønder, så jeg er ret langt væk. Jeg er 41 år gammel, og jeg har studeret i

København. Jeg har læst Moderne Kultur, Kulturformidling og Litteratur. Jeg flyttede så tilbage til Tønder for omkring 4 år siden.

Og jeg er som sagt i fuld valgkamp lige nu for Alternativet. Og jeg er en del af Alternativet og har været med siden 2016, fordi at Alternativet er det parti der kom og havde nogle nye veje og nogle nye måder at gøre tingene på. Og havde nogle andre fokusområder bl.a. det her med klima. Og det er også derfor jeg er gået ind i lokalpolitik fordi den her kommune har absolut ikke noget fokus på klima og grøn omstilling. De har nogle små ord en gang imellem og så har de endnu mindre skridt i denne retning. Så det er vigtigt at få gjort noget ved det og ikke kun snakke om det. Så ja, jeg har meldt mig ind i Alternativet og jeg er rigtig glad for at jeg er med i Alternativet, og det er det første parti jeg har været medlem af. Sjovt nok det eneste jeg har været aktiv i. Jeg har også stillet op til folketingenet her sidste gang. Og uden at det har været en stor forkromet plan om at jeg skulle være politiker der er jeg mere eller mindre endt. Og det er bl.a. fordi Alternativet har en tilgang til mennesker og medlemmer, at vi alle sammen kan bidrage med noget og vi alle sammen kan noget og vi udvikler tingene sammen. At det ikke er sådan noget med at man skal være i skole på en bestemt måde når man kommer ind. Og det kan jeg egentlig rigtig godt lide og se mig selv i. Skal jeg sige mere? Haha.

Søren: Nej, det er okay!

Alexander: Det er fint, det var mest for at få en lille præsentation af, hvem vi snakker med. Og i forhold til det med valget og sådan nogle ting har jeg også kunnet fornemme at vi lige har skulle få det mingeleret lidt for at få interviewet til at passe og sådan nogle ting og det har vi selvfølgelig fuld forståelse for. Men jeg tænker egentlig evt at gå direkte til det som samtalen i hvert fald sådan grundlæggende måske skal handle lidt om, nemlig landbrugsaftalen og klimaet. Så nu snakker du om at du ikke var så godt sat ind i landbrugsaftalen, men vil du alligevel fortælle lidt om hvad du eller I mener om den i forhold til det du ved.

Ditte: Ja, men altså umiddelbart har vi faktisk allerede diskuteret det her i valgkampen allerede. Så Alternativet er ikke med i den her landbrugsaftale, og det er vi ikke fordi vi står ovenpå en kæmpestor klimakrise. Vi har meget kort tid til at gøre noget ved det, og så kan vi simpelthen ikke være med i en aftale der ikke er ambitiøs nok. Hvis man ikke sætter sig nogle ambitiøse mål, når man ingen steder hen. Det tror jeg er helt vildt vigtigt at man gør det. Og så skal man selvfølgelig hjælpe lande på alle mulige måder for at komme i mål med det her. For vi er heller ikke

interesserede i at der er nogen der bliver kørt over af det her. Men vi står i en krise og som vi har set med corona-krisen så kan det godt gøre ondt når man er i en krise, og man bliver nødt til at træffe nogle beslutninger der ikke nødvendigvis er nemme at træffe og de kommer også til at gå ud over nogle mennesker. Når det så er sagt, så er vi ikke med fordi den er for uambitiøs. Vi kan ikke være med i Paris-Aftalen og have en forventning om at skrue vores CO₂ forbrug ned med 70% og så frigate det erhverv der udleder allermest for at nå det mål. De skal skære ned med 55-65%, altså det giver ingen mening at have mindre ambitiøse mål for dem der gør den største forskel. Og vi skylder også landmændene at gøre det her for lige om lidt så kommer der enten fra statslig hånd eller overstatslig hånd, EU, så kommer der nogle klimaafgifter som kommer til at gøre rigtig ondt, hvis vi ikke kommer i gang nu og begynder at omstille og får taget de første skridt til at agere i denne her henseende. Så især det her med at holde kødforbruget eller kødproducenterne fri i den her aftale, det har vi simpelthen ikke kunne se os selv i. Jeg kan mærke det rigtig meget at det her er den rigtige måde at gøre det på

Søren: Nu nævner du kødproduktion som var en ting man kunne have skåret ned på for eksempel. Men hvad tænker du skulle til for at den var ambitiøs nok, eller hvad tænker du er ambitiøst nok?

Ditte: Jamen vi har for eksempel et landbrugsudspil, hvor vi vil halvere kødproduktionen inden 2030 og så udfase det mere og mere, både fordi det giver mere mening i forhold til klimaet og fordi der kommer til at være en mindre efterspørgsel. Det jo ikke kun i Danmark vi skal lade være med at spise så meget kød, det er også alle andre steder. Og der bliver arbejdet rigtig meget for at være rigtig gode til at komme med på den her bølge inden den har toppet. Og kigge rigtig meget på den plantebaserede kost og være med til at udvikle nogle gode alternativer og vise at det rent faktisk godt kan lade sig gøre at få befolkningen til at spise meget mere klimavenligt. Og faktisk her i valgkampen har jeg selv holdt et arrangement hvor jeg lavede klimamad og havde en dygtig oplægsholder til at fortælle hvad det egentlig vil sige at spise klimavenligt. Så det handler også om at give muligheden for landmændene. Så længe der ikke bliver sat nogle krav til udfasningen af kødproduktionen så kan landmændene heller ikke udfase det for de har nogle forpligtelser til dem der har deres gæld. Så vi bliver også nødt til at hjælpe landmændene til at blive klimavenlige:

Søren: Nu nævner du også det her med at man kunne skære ned til halvdelen af animalsk produktion. Og det aftalen har som et af deres hovedprincipper er at landbruget skal udvikles og

ikke afvikles og det skal være økonomisk bæredygtigt det som man vedtager. Hvad siger du til den halvering af kødproduktionen, hvad tror du det ville have af konsekvenser for de to principper?

Ditte: Jamen vi må også se et større billede i det. Og det handler jo ikke om at vi skal lukke halvdelen ned i morgen. Det handler om på en god rolig måde, det jo ikke mink-erhvervet det her. Det er noget vi kan gøre stille og roligt og have en god fornemmelse for, hvordan kan vi omlægge det her. Logiske giver det heller ikke mening at vi skal producere mad til dyr i stedet for at producere mad til mennesker. Jeg tror det er 10 gange så meget jord vi skal bruge for at producere mad til dyr end til mennesker. Det giver jo ingen mening, og der er jo riktig mange muligheder i at omlægge. Vi kommer også til at se nogle nye sorter her i Danmark i og med at vi har klimaforandringer. Og vi skal til at tage stilling til nogle andre måder at producere vores mad på. Så, der er jo nogle store muligheder i det. Det er jo det, sådan en landbrugs aftale jo faktisk skal gå ind at understøtte og sætte nogle midler af til noget udvikling af de erhverv. Fordi det er jo også de der følge erhverv. Men hvis vi ikke skal spise så meget kød, og resten af verden heller ikke skal spise så meget kød, så giver det jo ingen mening, at vi skal blive ved med at producere helt vildt meget kød og udlede en hel masse unødvendig CO₂.

Alexander: Du nævner selv til at starte med, at vi står i den her klimakrise, og at det er meget vigtigt at vi handler på den nu. Men bagefter tænker jeg på, at det der med at halvere kødproduktionen og det der med at udfase det langsomt, hvad er det for en tidshorisont, som du vil betragte som realistisk her. For hvis vi både skal gøre noget lige nu, men vi samtidig også er nødt til at være realistiske over for de her erhverv, hvad er så balancen. Hvad tænker du om det?

Ditte: Jamen jeg mener, vi har sat halveringen til 2030, så der også er tid til at. Altså, nogle af dyrene har jo også en begrænset levetid. Især dem vi skal spise. De lever faktisk ikke særligt længe. Vi kan se det lige nu med svinebønderne. De har problemer med at få aftaget deres smågrise, fordi de ikke længere må komme til Tyskland for eksempel. Så, vi kan faktisk allerede se, at der er nogle problemer i vores produktion af kød. Og der lyder lidt forkert at sige produktion af kød. Det er jo dyr. Det er jo levende væsner. Det er jo ikke fabrikker, selvom man godt kan tro det nogle gange. Så der er så mange perspektiver i det her, at, ja, vi bare skal bare i gang!

Søren: Efter vi har haft fokus på den animalske produktion, som ikke er en del af aftalen, hvad

tænker du så om de parametre, som er i aftalen, for eksempel udtagning af lavbundsjorde og en ret stor del som skal komme fra ny teknologi for eksempel pyrolyse. Hvad er din holdning til det? Er det okay? Er det bare ikke ambitiøst nok? Eller er det også den forkerte vej at gå.

Ditte: Selvfølgelig skal vi blive ved med at udvikle. Det giver jo helt vildt god mening. Vi tror bestemt ikke på tilstand i Alternativet. Så selvfølgelig skal vi det. Der skal også være midler til at udvikle. Hvis vi giver midler til det, er vi jo faktisk rigtig gode til sådan nogle ting. Og vi har også utroligt mange dygtige forretningsmennesker i Danmark, så det tror jeg faktisk, vi kan få en god mulighed for at få succes med. Nu kan jeg ikke huske anden del af dit spørgsmål.

Søren: Det var i forhold til udtagning af lavbundsjorde, som er det eneste konkrete - er det blevet kritiseret for at være – i aftalen, hvor man har teknologien nu.

Ditte: Ja. Det der med udtagning af lavbundsjorde, har været en del af Alternativets politik i mange år. Det er jo fuldstændig tåbeligt, at vi skal bruge helt vildt meget energi på at få dem til at være produktionsdygtige, når de rent faktisk har en funktion i vores økosystemer, hvis bare vi lader dem være. Så det er en helt god idé. Og det er jo også en af de der ”unicorns”, hvor både landbruget og Danmarks Naturfredningsforening synes det er en god idé. Det er jo sådan yaay! Så det er jo bare om at komme i gang med det.

Alexander: I forhold til landbruget generelt. Nu nævner du selv det med, at det er et problem at landbruget bliver fritaget, når det er nogle af dem der udleder meget, og i nævner selv at aftalen er for uambitiøs. Og det der i forhold til, hvor meget man skal kompensere de erhverv, som man forsøger at regulere. Tænker du, at aftalen er generelt for uambitiøs, fordi de tiltag, der bliver lavet, er for milde? Eller tænker du også at kompensationen skal være lavere, at man skulle måske presse de her erhverv endnu mere. Hvor står du i forhold til hvor meget man i aftalen kompenserer landbruget på de her ændringer?

Ditte: Nu har jeg faktisk ikke rigtigt noget indtryk af hvordan de kompenserer, så det kan jeg ikke rigtigt udtales mig om. Men jeg synes selvfølgelig vi skal hjælpe, og gøre overgangen så nem som muligt. Det har vi jo alle sammen glæde af. Der er jo ikke nogen der har glæde af at vi lukker det hele, og så er der en masse landmænd og landbrug, der ikke har nogle steder at gå hen. Det er der jo ikke nogen af os der har glæde af. Så selvfølgelig skal vi jo hjælpe. Og selvfølgelig, det er jo også

derfor at det er vigtigt, de midler vi som stat poster i det her, at de går i den retning i forhold til det landbrug vi faktisk ville være bedst tjent med. Så derfor, lige nu er der jo masse af støttekroner i landbruget i forvejen. Hvis de blev konverteret til, at man fik dem, når man lavede bæredygtigt landbrug, I den oprindelige betydning af ordet, så giver det jo meget bedre mening, end at give penge til at lave de her landbrug, der udleder en masse CO₂.

Alexander: Hvad tænker du når du siger ”den oprindelige betydning af ordet bæredygtig”?

Ditte: Det var i forhold til Bæredygtigt Landbrug, organisationen. Man kan diskutere om de misbruger ordet ”bæredygtigt”.

Søren: Hvis vi går tilbage til den animalske produktion, hvad tænker du i forhold til, at hvis man reducerer den. Fordi vi har jo faktisk i Danmark et forholdsvis CO₂ effektivt landbrug, i forhold til hvis vi sammenligner os med mange andre lande. Og der er nogle tal, der tyder på, at kødindtaget på kort sigt kommer til at stige på globalt plan, før den her bevægelse kommer til at ramme hele verden. Hvad tænker du i forhold til lækagen af at lukke ned i Danmark, så vil det måske komme til at opstå produktion i et andet land. Hvad tænker du om den balance, at vi har et ansvar, men vi skal heller ikke bare smide den over på et andet land.

Ditte: Dels er der jo lavet undersøgelser i forhold til lækagen. Jeg mener det er maks. 35 % af den produktion, vi lukker ned, der vil opstå andre steder. Højt sat. Og så synes jeg ikke det er et argument for, at vi ikke skal være ambitiøse, og at vi ikke skal gå foran. Det synes jeg er en mærkelig ting at sige. Vi er ikke helt så slemme som de andre, så må vi godt. Vi slår ikke så hårdt som de andre, så må vi godt blive ved med at slå. Der er sådan et eller andet, der ikke rigtigt giver mening i det argument.

Alexander: I forhold til landbrugs aftalens ambitionsniveau og hvor meget man kan kompensere de her erhverv, uden at gå i detaljer med præcist hvad der står i rapporten, men hvor meget man kan kompensere versus hvor meget man kan presse for at gøre aftalen mere ambitiøs. Jeg ved i hvert fald, at i forbindelse med de her landbrugsforhandlinger, at der blev debatteret en del over hvor mange arbejdspladser, der ville blive mistet i landbruget. 14000 arbejdspladser var oppe at vende ved et tidligere forslag. Og jeg ved at man fra nogle interesseorganisationers side føler, at den

balance man har ramt nu, er den der har skånet flest arbejdspladser. Hvad mener I, i forhold til at gøre landbrugs aftalen mere ambitiøs, hvis man risikerer at koste flere arbejdspladser? Hvor står vi så i forhold til klimakrisen? Ville det være det værd, at gøre aftalen mere ambitiøs, hvis det kostede flere arbejdspladser?

Ditte: Jeg tror jeg har set sådan nogle skilte fra en klimademonstration, hvor der stod ”Der er ingen arbejdspladser på en død planet”. Altså, der er også nogle ting i det her. Og så, altså vi skal stadig have noget at spise. Der skal stadig være nogle, der forarbejder den mad, vi skal spise. Det kunne faktisk også være vi blev sundere, hvis vi ikke spiste så meget mere kød, end vi har brug for. Det er jo ikke kun én ting, det betyder, hvis vi skærer ned på vores kød. Der kommer også til at være arbejdspladser i det plantebaserede landbrug. Det bliver bare nogle andre arbejdspladser. Det kan godt være de ikke er så fysisk krævende. Min far har arbejdet hele sit liv på et slagteri. Det har ikke gjort hans krop særligt godt. Så der er jo nogle forskellige perspektiver at trække ind i det.

Søren: I forhold til arbejdspladser, og at skære i den animalske produktion. Hvad tænker i så? Jeg tror det er 80 - 90 % af Danmarks landbrugsareal, der går til foder til dyr. Skal man så, når man skærer i den animalske produktion? Hvad skal man så gøre med det areal? Skal det producere planter eller være natur? Hvad tænker i der?

Ditte: Jamen altså Danmark er jo sammen med Bangladesh, de to lande i verden, der har mest opdyrket jord procentvis, så vi kunne godt bruge mere plads til naturen, den vilde og den frie natur, som ikke er opdyrkede marker. Så måske skal vi dyrke lidt mindre intensivt. Nu ved jeg at der i den nye landbrugs aftale, også er kommet nogle flere ting i forhold til alternativ landbrug og en ny måde at dyrke landbrug på. Og det ser vi jo rigtig gerne. Og endnu flere eksperimenterer med det og vidensdeling i forhold til regenerativt landbrug og permaskove, og permalandbrug og alle mulige ting og apropos det der med arbejdspladser som så måske er mere arbejdstungt. Men som så faktisk også giver et rigtig godt udbytte på mindre plads, så der er nogle forskellige måder at se det på.

Søren: Og så i forhold til, at nu nævner du andre måder at drive landbrug på. Aftalen nævner specifikt økologi, at man går ind for at en større del af det danske landbrug skal være økologi. Hvad tænker du i forhold til det og så klima? Hvad har I af ambitioner der?

Ditte: Vi ser jo gerne, at alt det blev mindst økologisk. Og vi kan også godt snakke om, hvorvidt der skal nogle nye krav til økologi. Men der er jo også andre måder, at drive landbrug på, der faktisk er bedre for kloden. Og økologi er den mindst ringe et eller andet sted. Men der er jo også et biodynamisk landbrug, og der er permakulturer, og der er mange andre måder, og jeg synes vi skal bare sætte i gang med det. Fordi der handler det om man ikke kun dyrker én ting fx, at man også dyrker flere ting på den samme mark, og som hjælper hinanden og måske kan holde de ting væk man gerne vil have væk fra sine planter i stedet for at sprøjte det, så er der nogle andre muligheder for at gøre det på.

Søren: Hvad tænker du så i forhold til klima der jo sådan, at hvis man kigger på økologi versus konventionelt landbrug, at så, er det faktisk for mange fødevarer grupper, at økologiske varer udleder mere per mængde produceret så det ville tage lidt mere areal. Er det så et okay bytte. Det der med, at vi giver noget areal op for den animalske produktion, men så tager vi lidt mere til planteproduktionen, som så er økologisk. Er det, i forhold til at tage endnu mere natur? Hvad tænker du der?

Ditte: Jamen vi har jo lige snakket om før at vi måske får noget mere plads så det ser jeg i første omgang ikke noget problem med. Også fordi at planteføde altså bare tager mindre plads end dyrefoder. Og så skal vi jo ikke til at importere Soja fra Sydamerika og være med til at skabe klimakatastrofer derovre også? Der er mange fordele.

Søren: Okay. Spændende.

Alexander: I forhold til at gå lidt tilbage til det med den klimakrise, vi befinder os i lige nu. Nu går vi så lidt væk fra både animalske og økologisk versus ikke økologisk men du snakker om, at der var nogen, der har stået med et skilt for eksempel, en analogi om at der ikke er nogle arbejdspladser på en død klode og så videre. Så det kunne egentlig være interessant at høre lidt om, hvad det er for en klimakrise vi står i, altså i forhold til det med at vi står i en krise, og vi har travlt med at få den løst osv. Hvor ekstremt er det her? Hvor højt ambitionsniveau er nødvendigt, og hvor hurtigt skal det gå? Hvor ender vi hvis, vi ikke gør det?

Ditte: Jamen altså de siger jo vi har hvad syv år max til at få vendt skuden nu. Og hvor vi har de alle muligheder for at gøre det men lige nu der kan vi ikke rigtig finde ud af at prioritere. Så det er nogle hensyn, her og nu hensyn, der får lov til at bestemme over hensynet i den lange bane, fx ved mig her i Tønder der kunne byrådet ikke blive enige om at give tilladelse til at sætte nye vindmøller op. Det her det er Vestjylland, der blæser rigtig meget. Vi har alle forudsætninger for det, der bor ikke særlig mange mennesker, og der er masser af plads. Så vi har alle forudsætninger for faktisk at blive rigtig gode til det her med vindenergi på land. Men så vejer de her protester de vejer højere end det langsigtede mål. Så det handler om prioriteringen i det. Og så længe der ikke bliver stillet krav, så længe at vi i fællesskab ikke kan blive enige om at det er det her vi skal. Og det kan godt være, det kommer til at koste, men det er altså nødvendigt. Så er det svært at få det til at ske. Det er begrænset, hvad vi kan gøre hver især. Og det er derfor, at staten skal komme ind og regulere det og lave incitamenter til at gøre det bedre. Og så skal man selvfolgelig kompensere, dem der har mindst skal så også have større muligheder for at kunne være en del af samfundet med en grøn check eller momsnedsættelse på de grønne fødevarer så det ikke fordi de fattigste skal blive endnu fattigere af det her.

Alexander: Alle de her aktører som tilsyneladende ikke tager klimakrisen lige så seriøst, når de for eksempel arbejder imod at få sat vindmøller op osv. Hvad mener du er årsagen til, at der er så mange, der ikke tager det lige så seriøst som jer? Hvem er det i slås mod her. Idémæssigt. Hvem er det? Og hvorfor?

Ditte: Jeg tror altså dels at mange har svært ved, altså det kan godt være svært at forholde sig til, hvad det egentlig er vi står i fordi der er stadigvæk forholdsvis få håndgribelige beviser på, at det altså bliver værre og værre. Men vi kan se med den varme sommer i 18, og vi kan se med de her kæmpestore mudderskred i år i Tyskland. Det kommer tættere og tættere på, men jeg tror stadigvæk, at folk har rigtig svært ved at se, hvordan de kan gøre noget. Og der er den diskrepans mellem at vide det og så er der alt det der not-in-my-backyard. Vi ligger nu i en kommunalvalgkamp. Der er nogen der snakker seriøst om atomkraft, og det kunne folk meget bedre se sig selv, end at der kommer en vindmølle op og altså det sådan..., for det er ikke noget, jeg skal tage stilling til nu, og det er ikke realistisk alligevel og så kan jeg godt være for det. Og så er der også nogle penge i det. Det skal man ikke tage fejl af. Der kan godt være nogle lidt smålige motiver bag, at den ene får mere end den anden

Søren: Nu nævnte du også det med, at det er svært for den enkelte at se, hvordan man gør en forskel. Så at staten skal skabe incitament. Hvordan tænker du, at det skal ske? Hvad kan man gøre?

Ditte: Jamen, gør det dyrt at være miljøsvin eller klimasvin. Vi var på besøg på Hydro, de har en kæmpestor fabrik, Hydro fabrik, der laver aluminium, og de har faktisk, fordi de tænker bæredygtigt i alle deres dele, så får de rigtig mange ordrer, fordi det begynder at være et konkurrenceparameter, at man kan levere et grønt produkt. Men hvis vores regering og vores stat begynder og efterspørge det og rent faktisk sætte nogle regulativer op, som gør, at det altså, for det skal man bare, og så får de også meget nemmere ved at konkurrere, fordi nogle gange så kan det blive, (nu står der lige noget på min skærm).

Ditte: For det kan stadigvæk være konkurrenceforvridende hvis man er, især i lille skala, begynder at blive meget mere miljøbevidst, for så bliver ens produkter bare dyrere i første omgang. Men hvis man spiller med de samme spilleregler, så bliver det lige pludselig dyrere ikke at være med i det.

Alexander: Yes, du nævnte selv at der står nogen rundt omkring og foreslår også nogle ting som atomkraft og så videre. Det er måske ikke en helt ren parallel at trække, men jeg ved, at der er en del fokus i landbrugsaftalen på de her nye teknologier, som ikke eksisterer endnu. Og her er der jo nogle politiske aktører i Danmark, der i høj grad nærmest sværger til de her nye og endnu ikke eksisterende teknologier, hvor der er andre, der kritiserer den idé og betragter den som useriøs, eller som en illusion for eksempel. Hvor står du på det punkt? Er det seriøst overhovedet at tale om teknologi, der ikke eksisterer i forhold til en krise, som jo, som jeg kan forstå, skal løses meget hurtigt.

Ditte: Jamen det handler jo ikke om enten eller, tænker jeg. Det handler om, hvad kan vi gøre, hvor hurtig kan vi komme i gang med det og så bare sætte i gang. Der er ting, vi kan gøre lige nu, og vi kan jo ikke lade være med at handle nu, fordi der måske om 10 20 år kommer noget, der er meget bedre. Altså man kan jo ikke sidde og trille tommelfingre, når snebolden den ruller imod en. "Jamen der kommer nok en bus der kører ind i den". Det kan man jo ikke sidde og vente på. Så vi bliver jo nødt til at gøre det, vi kan gøre nu. Det synes jeg vi skylder hinanden, og det skylder vi alle børn. Det skylder vi. Det er et ansvar vi må tage.

Søren: Jeg ved ikke om vi har mere faktisk. Det var rigtig spændende at høre dine tanker i forhold til både aftalen, men også mere generelt hvad du tænker.

Ditte: Det var godt, det er helt mærkeligt at have så meget taletid.

Søren: Det er også det, der var tanken med det. I forhold til at vi skal bruge det i et metodisk projekt, så giver det lidt bedre mening, at man hører det mere i dybden.

Ditte: Hvad læser I igen?

Alexander: Vi læser international økonomi og politik på CBS. International Business and Politics.

Ditte: Ja man skal også lige huske og fortælle hvad man laver.

Alexander: Vi er super glade og taknemmelig for, at du vil tage dig den her tid i en ultra travl tid kunne vi forestille os.

Ditte: Ja der er lidt meget? Men jeg håber, I fik noget ud af det og kunne bruge det til noget.

Søren: Det gjorde vi helt sikkert.

Alexander: Og så god fornøjelse og god arbejdslyst. Og held og lykke på tirsdag.

Ditte: Jeg håber det bliver et godt projekt i får lavet.

Alexander: Tak for det.